

Dainavos apygardos vadas Adolfas Ramanauskas-Vanagas apdovanoja Kazimieraičio rinktinės partizanę Sofiją Budėnaitę-Ramunę Narsumo juoste. Vado įsakymą skaito apygardos štabo adjutantas Lionginas Baliukevičius-Dzūkas.

Prieš 90 metų, 1918-ųjų kovo 6 d., JAV, Niū Briteno mieste, lietuvių išėivių šeimoje, gimė Adolfas Ramanauskas-Vanagas – Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio (LLKS) tarybos prezidento pirmininko pirmasis pavadootojas, LLKS gynybos pajėgų vadas, partizanų pulkininkas.

Rezervo būrių vadų kursų baigė III laida

Gr. Vilius DŽIAVEČKA

„Savanorio“ korespondentas

Karo akademijoje kovo 15-ąją jau trečiajai rezervo būrių vadų laida buvo įteikti kvalifikaciją liudijantys diplomai. Savanorių pajėgų vadas plk. Antanas Plieskis, spausdamas ranką kursą baigusiems kariams savanoriams, pabrėžė, kad būsimieji leitenantai įveikė labai svarbų etapą, kuris įpareigoja dalytis įgytomis žiniomis, jas perduoti jauniems kariams.

– Baigus šį vadų kursą jums atsiveria karininko kelias, – kalbėjo vadas, – ir tai ypač džiugus faktas, nes jūs tapsite Savanorių pajėgų leitenantais ir profesionaliai atliksite savo pareigas.

Rezervo būrių vadų kursai rengiami Jono Žemaičio karo akademijoje. Jos viršininko pavadootojas plk. lt. Vyantas Bukauskas pažymėjo, kad nauji atsargos karininkai bus didelė parama savo kuopų vadams. Galės jiems padėti ir patarti savo naujausiomis žiniomis, vadovauti būriams.

Kurso absolventai gana greitai įsidrąsino ir pajėgų vadų užvertė įvairiausiais klausimais dėl jų pačių ateities. Savanoriams rūpėjo, ar

bus galimybė su atsargos karininko laipsniu išvykti į misiją, ar laipsniai keliami ir t. t. Anot plk. A. Plieskio, ir atsargos karininkams – kariams savanoriams, sąlygos daryti karjerą yra sudarytos. Vadas paminėjo, kad pajėgose jau yra atsargos vyresniųjų leitenantų ir kapitonų, kurių laipsniai pakelti būtent KASP. Tarp jų yra ir pėstininkų, ir specialistų.

Nuo 2000 metų Savanorių pajėgose tarnaujanti Didžiosios Kovos rinktinės 810 kuopos būrio vadė srž. Živilė Pajedaitė, viena iš trečiosios laidos rezervo būrių vadų kurso absolventų. Savanorė liko patenkinta šiuo kursu ir labai džiaugiasi savo kariškoje karjeroje nuveikusi dar vieną svarbų darbą. Savanorė nuo pat mažens žavėjosi karine tarnyba ir svajojo pati užsivilkti uniformą. Šešiolikos tapo savanore, besimokydama, o vėliau, jau dirbdama, Živilė baigė beveik visus kursus Dragūnų mokomajame batalione ir, kaip pati prisimena, peržengti laiptelį nuo grandinio iki jaunesniojo seržanto jai buvo daug sudėtingiau nei jau vėliau tapti seržante ar nuotoliniu būdu baigti būrių vadų kursų. Apie juos per praėjusius Savanorių žaidynes sužinojo iš rinktinės vyr. puskarininko j. psk. Algio Kraujalio:

– Kalbėjome apie karjeros galimybes ir jis man pasiūlė šiuos kursus. Gedimino technikos universitete esu baigusi transporto inžineriją, atitinkau keliamus reikalavimus ir sutikau pabandyti. Mokyti nuotoliniu būdu buvo labai patogu. Beveik netrukė darbui Vilniauje, „Folksvageno“ centre.

Pasak Živilės, darbdavys labai patenkintas, kad automobilių centro darbuotoja dėl pratybų kartkartėmis atsiprašo iš darbo, tačiau jos tarnybą KASP toleruoja.

– Jei darbovietėje netoleruotų mano tarnybos KASP, tikriausiai pakeisčiau darbą, – tvirtina savanorė.

Dabar Živilė nusprendė tapti karininke, jos pareigos atitinka šį laipsnį ir toliau viskas galėtų palikti taip, kaip yra – civilis darbas ir pratybos savaitgaliais, būrio vado pareigose... Kartais Živilė pagalvoja ir apie profesinę tarnybą. Galbūt specialiste...

Būsimiems rezervo vadų kursų klausytojams savanorė patar-

tų gerai pagalvoti prieš pasirenkant šį kelią – atsargos leitenantas privalo turėti ne tik aukštąjį išsilavinimą, bet ir vado savybių.

J. srž. Arūnas Liepinis, keturiasdešimtmetis Šilutės muziejaus direktoriaus pavadootojas, Savanorių pajėgose tarnauja aštuntus metus. Iki tol ilgai dirbo pagal specialybę, inžinieriumi gamykloje. Karišką gyvenimą vyriausiam kursų klausytojui teko patirti dar Sovietinėje armijoje.

Nukelta į 2 psl.

Trečioji laida.

Autoriaus nuotrauka

Apdovanojimai

Krašto apsaugos ministerijos sekretorius pareiškė padėką:
vrš. Jonui Sadauskui, srž. Gintarui Lapiniui, srž. Ruslanui Pukui.

Lietuvos kariuomenės vadas apdovanojo padėkos raštu:
vrš. Juozą Jušinską.

Lauko pajėgų vadas apdovanojo padėkos raštais:
vyr. srž. Rasą Vaicekauskaitę, j. srž. Sandrą Stancikaitę.

KASP vadas apdovanojo padėkos raštu:
eil. Rūtą Bruišytę, j. srž. Emą Žukauskaitę, gr. Ritą Bavaraite, gr. Aurimą Blanką, gr. Raimondą Gleiznį, gr. Jolitą Kazakevičiūtę, gr. Raimondą Šileiką.

Laipsniai

Krašto apsaugos ministras pulkininko leitenanto laipsnį suteikė:
mjr. Vytautui Reklaičiui.

Paskyrimai

Kpt. Kęstutis Valenta paskirtas Dainavos apygardos 1 rinktinės 109 pėstininkų kuopos vadu.
Vyr. ltn. Aurimas Auruškevičius paskirtas Dainavos apygardos 1 rinktinės štabo ir aptarnavimo kuopos vadu.
Vyr. ltn. Tadas Kavaliauskas paskirtas Vyčio apygardos 5 rinktinės 503 pėstininkų kuopos vadu.
Vyr. ltn. Rimvydas Švedas paskirtas Dariaus ir Girėno apygardos 2 rinktinės 206 pėstininkų kuopos vadu.

Atsisveikino su tarnyba

| atsargą paleisti:
kpt. Valdas Gecevičius, psk. Raimondas Novikas.

Pirmuosiuose CKB užsiėmimuose – diskusijos apie specialias operacijas

Mjr. Valerijus Šerelis pristatė CKB doktriną.

Autoriaus nuotrauka

Gr. Laimis BRATIKAS

Didžiosios Kovos rinktinės 801 (CKB) kuopa

Vasario pabaigoje vyko pirmosios šių metų pratybos, kurias vedė Baltijos gynybos koledžo instruktorius mjr. Valerijus Šerelis. Jis kuopos kariams pristatė CKB doktriną ir sąsajas su psichologinėmis ir informacinėmis operacijomis.

Patirties Afganistane ir Irake turintis karininkas supažindino su naujausiomis specialiomis operacijomis, tendencijomis. Diskutavome apie mūsų karių patirtį tarptautinių operacijų vietose.

„Misijose dalyvaujančios NATO valstybės stipriai keičia požiūrį į CKB veiklą, ją didina ir viliasi, kad tai padės spręsti regiono problemas“, – sakė mjr. V. Šerelis.

Mūsų kuopos karys ats. mjr. Eugenijus Vaicekauskas pristatė CKB taktiką, techniką ir procedūras, o eil. Ieva Būdvytytė – tarptautinę migracijos organizaciją.

Vėliau CKB kuopos vadas kpt. Gediminas Latvys supažindino su šių metų užsiėmimų tvarkaraščiais, informavo apie kursus ir paminėjo svarbiausias pratybas, kuriose galės dalyvauti kuopos kariai.

Kaip sakė kuopos vadas, pirmieji užsiėmimai buvo vieninteliai, kurie vyko salėje, visos kitos pratybos vyks lauko sąlygomis.

Vado žodžiai pasitvirtino jau antrą dieną – kariams vyko rikiuotės užsiėmimai ir ginklo valdymo testas.

Prieš trejus metus įkurta KASP CKB kuopa šiuo metu beveik pilnai sukomplektuota. Kuopą sudaro įvairių sričių specialistai nuo inžinieriaus iki religijotyrininko. Keli kariai kaip funkciniai specialistai jau dalyvavo misijose, dar pora šiuo metu ruošiasi užduotims karštuosiuose taškuose.

Rezervo vadų kursų baigė III laida

Srž. Živilė Pajedaitė.

Atkelta iš 1 psl.

Po kelių mėnesių apmokymų Turkmėnijoje Arūnas daugiau nei pusantros metų šauktiniu atitarnavo specialiajame pėstininkų dalinyje Afganistane. Ten dalinys buvo dislokuotas šalia Herato. Tame pulke, prisimena veteranas, beveik pusė karių buvo lietuviai. Pasisekė, kad tarnybos metu jo dalinys patyrė mažai nuostolių. Į Lietuvą iš Afganistano grįžo 1986-aisiais. Kadangi į karą išėjo iš aukštosios mokyklos, ten pat ir grįžo, po 20 Afganistane praleistų mėnesių palengva vėl prisitaike prie civilinio gyvenimo. Kauno politechnikos institute įgijo auto-transporto inžinieriaus specialy-

J. srž. Arūnas Liepinis.

bę. Kaip sako Arūnas, kas po Afganistano nei dirbo, nei mokėsi, tiems su savo mintimis ir išgyvenimais buvo sunkiausia grįžti į normalų gyvenimą.

– Apie tarnybą Savanorių pajėgose pradėjau galvoti jau seniai, nors taip susiklostė, kad atėjau „tik“ prieš aštuonerius metus, – pasakoja savanoris, – keisčiausiai atrodė ne sugrįžimas į karišką gyvenimą, bet imitaciniai šoviniai, jų Sovietinėje armijoje praktiškai neteko matyti.

Savo kuopą kuopinkas Arūnas giria, tvirtina, kad jau keleri metai Šilutėje niekas nesikeičia, žemaičiai – žmonės pastovūs, ir dėka jau nusistovėjusio kuopos branduolio kuopa gerai pasirodo taktinėse pratybose, sporto žaidynėse bei kitur.

Gr. Paulius Bačiulis.

Apie vadų kursus patyręs karys sužinojo iš kuopos vado, kuris jam pasiūlė dar truputį pasimokyti, nes Arūnas atitinkas visus kursui keliamus reikalavimus. Mokytis internetu j. srž. A.Liepinui patiko, nors pasitaikydavo, kad vidinė sistema ne visada gerai veiktavo, kartais laiku nepavykdavo nusiųsti darbų. Tačiau tai tik smulkmenos, kursas tikrai buvo naudingas, daug naujo sužinota:

– Nesvarbu, kad tavęs nepažinti tarptautinė misija, tačiau po mokslų būsi naudingas savo kuopai, galėsi sukauptas žinias perduoti kitiems, nes jaunimas į kariuomenę ateina vis labiau išlepus, vis mažiau suprantantis apie karišką tarnybą ir drausmę.

Trečius metus Didžiosios Kovos rinktinėje tarnaujantis gr. Paulius Bačiulis savanoriu tapo paskatinamas draugų, jau tarnavusių pajėgose. Karinę tarnybą pasirinko neatsitiktinai, nuo 16 metų Paulius dalyvavo Šaulių sąjungos veikloje, ir tik vėliau, įsitikinęs, kad teisingą kelią pasirinko, įstojo į savanorius.

Po baigtų studijų Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute, savanoris dirba Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijoje, Tarptautinių ryšių departamente Protokolo skyriuje. Dar studijuodamas universitete, baigė bazinį kario savanorio, skyrininko ir karo policininko kursus, 2006 metais Klapėdoje dalyvavo tarptautinėse pratybose „Baltijos dvasia“. Šiuo metu gr. P.Bačiulis – 803 karo policijos kuopos vyr. karo policininkas. Dabar užima seržanto pareigas, todėl, juokauja Paulius, dar nežinia kaip bus suteikus karininko laipsnį, gal reikės ieškoti kitų, jau aukštesnių pareigų? Pradėjo mokyti universiteto Tarptautinių santykių ir diplomatinės magistrantūros studijose, o tuo pačiu metu atsirado galimybė baigti ir Rezervo būrių vadų kursą. Akademine aplinkoje Paulius, pasirodo, ne vienintelis savanoris, toje pačioje instituto grupėje mokėsi dar du kariai – Romas Judinas iš Vyčio rinkti-

nės ir Virgilijus Rutkauskas iš Didžiosios Kovos.

Anot Pauliaus, nuotolinis mokymas yra labai gerai, nes kariams savanoriams toks būdas leidžia suderinti mokymąsi su darbu ar kita pagrindine veikla. Kursas nebuvo lengvas ir ne visi jį pradėję sėkmingai pabaigė. Tai lėmė įvairios priežastys, sveikata, asmeninės problemos, motyvacijos stoka ir t. t.

– Kaip vieną didelių kurso pliusų, įvardyčiau aukštos kvalifikacijos instruktorius, kompetentingą kurso kuratorių kpt. Dmitrijų Zavrskį iš Karo akademijos, tačiau, nepaisant pliusų, yra ir minusų. Apie šį kursą reikėtų daugiau informacijos savanoriams prieinamais kanalais. Kad ir internete, pavyzdžiui. Mūsų kuopoje aš ne pirmasis, baigęs būrio vado mokslus. Ir Karo policijos kuopos vadovybė tuo suinteresuota. Kiekvienais metais į šį kursą mūsų vadai siunčia po keletą žmonių.

O savanoriams čia užtenka noro mokytis, nes po to pasiekama ne tik rezervo būrio vado kvalifikacija, karininko laipsnis, bet ir atsivėria naujos galimybės. Nors... Rezervo karininko perspektyvos dar gana neaiškios. Jei informacijos būtų daugiau, tai ir kandidatų į šį kursą ateitų taip pat daug daugiau. O tai pajėgoms – tik į naudą. Visose Savanorių pajėgose yra daug didelių potencialą turinčių žmonių.

Specialiai „Savanasio“ laikraščiui iš Irako

Lietuvių būrys Irake įpusėjo tarnybą

Kpt. Karolis MORKŪNAS

LITCON-10 kontingento vyresnysis

LITCON-10 būrys į tarptautinę taikos palaikymo misiją Irake išvyko dar praėjusių metų lapkritį. Po poros pasiruošimui skirtų savaitių Kuveite, būrys atvyko į Iraką. Vasito provincijoje, netoli Al Kuto, miesto esanti stovykla „Delta“ tapo būriui antraisiais namais likusiam pusmečiui. Čia dideliame buvusiam Irako armijos aerodrome ir išsidėsčiusi visa „Deltos“ stovykla. Visai stovyklai, kaip ir Vasito provincijai, vadovauja JAV 214 artilerijos brigados štabas. 214 artilerijos brigada priklauso 3-iajai pėstininkų divizijai, o tai visas MND-C sektorius (daugianacionalinė divizija „Centras“).

Čia, „Deltos“ stovyklavietėje, be mūsų būrio dar yra dislokuota Gruzijos brigada, Salvadoro batalionas, Kazachstano kariuomenės inžinieriai, lenkų sraigtasparnių aptarnavimo grupė, Rumunijos nepilotuojamų žvalgybos orlaivių padalinys bei daugybė visokių JAV kariuomenės padalinių, priskirtų 214 artilerijos brigadai ir atliekančių įvairias specifines savo užduotis.

Tik atvykus į stovyklą, būrys keletą savaitių nevykdė jokių užduočių už bazės ribų. Jų metu bū-

riui buvo suorganizuotas papildomas vairuotojų parengimas, kad būrys atitiktų keliamus reikalavimus ir kiekvienai transporto priemonėi turėtų bent po 3 karius, galinčius ją vairuoti. Taip pat buvo suorganizuotas sustiprintas pirmosios medicininės pagalbos suteikimo kursas, kurio metu kariai turėjo vienas kitam įdurti adatą į veną ir prijungti lašelinę. Visi kursu liko patenkinti ir įgijo daugiau pasitikėjimo savo jėgomis. Vėliau būriui buvo suorganizuotos trumpos vertinamosios pratybos, po kurių, įsitikinęs, jog vienetas veikia sklandžiai ir be priekaištų, lietuviams buvo leista vykti į užduotis už bazės ribų savarankiškai. Mūsų teikiama parama lieka patenkinti tiek PRT (provincijos atkūrimo) grupės kariai, tiek karių ir civilių bendradarbiavimo specialistai, kuriems vykstant į užduotis, mūsų būrys atlieka eskortavimo bei apsaugos užduotis. Be šių užduočių būriui yra numatyta galimybė vykdyti ir greitojo reagavimo pajėgų užduotis.

LITCON-10 būrys suformuotas daugiausia iš Algirdo mechanizuotojo pėstininkų bataliono karių. Taip pat yra keletas karių iš Puskarininkų mokyklos bei Juozo Vitkaus-Kazimieraičio inžinerijos bataliono.

Dalis LITCON-10 būrio karių savo karjerą pradėjo, ar tam ti-

kru laikotarpiu tarnavo, Savanasio pajėgose.

Man, jau būnant misijos vietoje Irake, pasitaikė proga paklausti šių karių, ką jie prisimena apie tarnybą KASP ir kokie išpūdžiai likę iki šiol. Štai tų karių, buvusių savanasio, mintys:

„Dalis mūsų stojo tarnauti į KASP, nes tam paskatino ten jau tarnaujantys mūsų draugai, kita dalis stojome, nes tuomet sunku buvo patekti į PKT, o neatlikus PPKT – apskritai neįmanoma. Motyvas buvo ir galimybė išvažiuoti į misiją Kosove.

Visi atsimename tarnybą

KASP, tiek šviesniais, tiek tamsniais atspalvius... Manome, kad viena iš didžiausių bėdų buvo (ir, manome, kad tebėra) drausmės ir griežtumo stoka. Kad KASP tarp tarnaujančių karių yra nemažai tokių, kurie išvis nesupranta, kas yra drausmė ir kariška tvarka ir kurie savo elgesiu nežinia kada gali pridaryti bėdų pratybų ar mokymų metu bei diskredituoti kario vardą. Nuėję prisigerti, susimušti ir pan. Tačiau visa tai tiesiogiai priklauso nuo vadų, kurie jiems vadovauja. Jei vadas toleruoja tokius karius, tada ir kariai daro ką nori jį, o ne vadas.

Tačiau KASP yra ir daugybė šaunių karių, kurie išties stengiasi ir siekia išlaikyti gerą kario vardą. Labiau mums patiko tai, kad KASP kariai siunčiami į daugybę visokių organizuojamų kursų, kuriuose galima pagilinti savo karišką žinias bei įgūdžius. Visiems savo pažįstamiems, tebetarnaujantiems KASP, linkime prisijungti prie PKT karių gretų ir ateiti tarnauti į Algirdo batalioną. O jaunuoliams, kurie galvoja apie tarnybą KASP – dar sykių pagalvoti, ar sugebės atsisakyti vieno savaitgalio per mėnesį ir skirti jį tarnybai. O apsisprendusiesiems, žinoma, vietų pakaks. Sėkmės jums visiems.“

Bendradarbiavimo gairės

Ats. kpt. Vytautas VOVERIS

„Savanasio“ redaktorius

Kovo 4 d. Kauno karininkų ramovėje KASP vadas plk. Antanas Plieskis ir Karo prievolės administravimo tarnybos viršininkas Tomas Pilvinis pasirašė KASP ir KPAT bendradarbiavimo sutartį. Dalyvavo savanasio rinktinių vadai, karo prievolės centrų viršininkai, diskutuota apie pajėgų ir tarnybos bendradarbiavimo galimybes. Kad bendradarbiauti reikės, abejonių nekilo niekam.

Politinis sprendimas dėl profesinės kariuomenės priimtas ir jį teks vykdyti, šauktinių po kelių

Mjr. Vidas Šarakauskas susirūpinęs: „Lengva tai jau nebus“.

Sutartis pasirašyta.

metų Lietuvoje nebeliks, tik profesionalai (samdiniai, algininkai – ar kaip čia juos lietuviškai pavadins?) ir kariai savanasio. Neaiškumų, klausimų, į kuriuos šiandien dar niekas negali tvirtai atsakyti, daugybė. Ar neatsitiks taip, kad KASP nersis iš kailio, rinks savanasio, o KPAT „žvejės“ savanasio kuopose? Tai būtų pats

blogiausias dalykas, nors, suprantama, vis daugiau karių savanasio renkasi profesinę tarnybą ir tai yra labai gerai, taip ir turi būti; vienas dalykas, kai PKT sąmoningai renkasi kariai savanasio, ir visai kitas – kai ateina žmonės tiesiai iš gatvės.

Plk. A.Plieskis mano, kad KASP neišspręs profesionalios kariuomenės komplektavimo problemų, tačiau abiem struktūroms teks dirbti ranka rankon ir

Vrš. Eugenijaus Žygaičio nuotraukos

tų nesveikų tendencijų, kurių pasitaikydavo anksčiau, neturi likti.

T.Pilvinis sakė, kad jų tarnyba kasmet turės surinkti į profesinę tarnybą beveik po 1000 žmonių. Jie pasirašys sutartis ketveriems metams. Po ketverių metų iš to tūkstančio kariuomenėje liks, prognozuojama, tik apie 20 procentų, kiti grįš į civilį gyvenimą, eis dirbti arba mokytis.

Kariuomenė dar nepasiren-

gusi priimti profesionalų. Kokios jų tolesnės perspektyvos? Atitarnaus tuos metus ir tegul eina kur nori? Jeigu nebus numatytos garantijos, mokymo, profesinio rengimo sistema, turėsime daug problemų. Bet tai jau reikia spręsti visos valstybės mastu, mums gi būtina suderinti abiejų struktūrų bendrą darbą, (nes jis tikrai bendras), kad kuopos vadas ir prievolės skyriaus viršininkas jaustųsi bendraminčiais. Kai kuriuose rajonuose taip ir dirbama. Dariaus ir Girėno rinktinės vadas mjr. Vidas Šarakauskas kaip pavyzdį prisiminė Varėną, ten jokių nesupratimų tarp savanasio ir karo prievolės skyriaus nekildavo, todėl ir rezultatai būdavo geri. Deja, taip yra ne visur. Dažnai vadovaujama principu: yra įsakymas – yra sprendimas, nėra įsakymo – nėra sprendimo. Savanasio pajėgose tokie dalykai seniai išgyvendinti. Nėra įsakymo, bet yra iniciatyva, intucija.

T.Pilvinio nuomone, jeigu iš kuopos išeina į PKT, tai kuopos vadą už tai reikia tik pagirti, paskatinti. Taip tai taip, sutinka Žemaičių rinktinės vadas mjr. Vytautas Reklaitis, mes nedarome klūčių, kad savanasio pereitų į profesinę tarnybą, tačiau tie dalykai turi būti gerai apgalvoti, nes kuopa ir prievolės skyrius automatiškai tampa konkurentais. Ar ne geriau būtų, kad visi ateitų į KASP, o jau iš čia, po tam tikro laiko (kaip ir daroma šiuo metu), atrankos būdu būtų nukreipiami į PKT?

Laukia nelengvos užduotys ir rengtis reikia iš anksto. Teks dirbti kartu.

*Mūsų kuopos***Alytaus savanoriai**

Apsilankykime Alytuje ir pasižiūrėkime kaip sekasi dzūkams. Mieste dislokuotos kelios savanorių kuopos, o mes numeryje galime pristatyti tik vieną, todėl Dainavos rinktinės vadas mjr. Raimondas Matulaitis pasiūlė šįkart apsilankyti 103-iojoje.

Vyr. ltn. Ramūnas Murauskis (viduryje), ltn. Darius Diburyš (dešinėje) ir ats. ltn. Linas Šimkus (kairėje).

Ats. kpt. Vytautas VOVERIS

„Savanorio“ redaktorius

Visos Alytaus kuopos yra vienoje vietoje, Geležinio Vilko brigados Birutės bataliono kaimynystėje. Čia pat ir bataliono taktinis laukas, kuriame savanoriai gali rengti įvairias pratybas, šaudyti alytiškiams taip pat jau nebereikia važinėti į Pabrądę, nes po ranka bataliono šaudykla – sutvarkyta, sertifikuota, eik ir šaudyk, jokių problemų.

103-ioji kuopa – viena geriausių rinktinėje, nors, suprantama, mjr. R. Matulaitis gali sakyti ir kitaip: mūsų rinktinėje visos kuopos geros.

Vyr. ltn. Ramūnas Murauskis, nuo šių metų pradžios vadovaujantis 103-iajai kuopai, mano taip:

– Nėra blogų karių, bet pasitaiko blogų vadų, ir štai toks vadas – negabus ar pritingintis – labai greitai gali ir pačią geriausią kuopą nustumdyti, paversti atsiliekančia, iš kurios pradeda bėgti savanoriai... Mano kuopos kariai geri. Su kai kuriais tamsta susitiksi ir pats įsitikinsi. Gaila, kad kai kurie labai geri savanoriai – grandiniai Evaldas Babikas, Povilas Savickas – šandien negalėjo atvykti.

Šilutiškis R. Murauskis Karo akademiją baigė 1999 m. Tarnavo I vidaus tarnybos pulke, bet kai tik pasitaikė proga pereiti į kariuomenę, taip ir padarė. Darbavosi rinktinės štabe, teko pabūti ir kuopos vado pavaduotoju.

– Aišku, – sako vyresnysis leitenantas, – darbas štabe ramesnis. Jeigu ir padarysi ką nors ne taip, kokį dokumentą nekokybiškai parengsi, tai yra galimybė pataisyti, o kuopoje klaidų daryti negalima, čia gyvi žmonės, ne popieriai, nors, suprantama, to biurokratizmo ir kuopos vadui per akis.

Kuopos vadas gyvena Alytuje, jo pavaduotojas ltn. Darius Diburyš – dzūkas iš Merkinės. Savanoris nuo

šešiolikos metų! Baigęs akademiją grįžo į rinktinę ir paskirtas ŠAK transporto būrio vadu. Ar nesijautė nusivylęs?

– O ne! – tikina Darius. – Po akademijos jaunam leitenantui tarnyboje viskas įdomu. Aišku, ne žvalgų būrys, bet juk ir tarnybos tik pati pradžia, viskas nuo tavęs paties priklauso, nuo tavo uolumo, sugebėjimų, noro tobulėti, įgyti daugiau žinių, patirties.

Kuopos vado pavaduotoju ltn. D. Diburyš paskirtas praėjusių metų rudenį. Jis taip pat treniuoja rinktinės krepšinio komandą, kuri gražiai pasirodo ir Savanorių žaidynėse, ir kariuomenės čempionatuose.

Šiuo metu 103-iojoje kuopoje tarnauja 85 kariai savanoriai. Alytiškiai, bet yra ir iš Simno, Daugų, Alytaus apylinkių. Dauguma arba dirba, arba mokosi. Pastebima gera tendencija – kyla savanorių išsilavinimo lygis. Jau nieko nestebina KASP sutiktas mokslų daktaras, tarnaujantis kariuomenėje. Vienas daktaras – Vytautas Liesionis, tarnauja ir Alytuje, tik ne 103-ioje, o kitoje, kaimyninėje, 102-ojoje kuopoje.

Eil. Ernesta Burneikaitė, baigusi teisės studijas Vilniuje ir rezervo būrių vadų kursą Karo akademijoje, šiuo metu viename Prancūzijos universitete studijuoja magistrantūroje. Grįš po pusmečio, gaus atsargos leitenanto laipsnį (visi dokumentai jau sutvarkyti) ir vadovaus kuopos I būriui. Neseniai į Angliją studijuoti išvyko ir j. srž. Vilma Tunylaitė, aktyvi „Savanorio“ bendradarbė. Aišku, kad tokie žmonės neišnyksta svetimame krašte, o sugrįžta į tėvynę, įgiję išsilavinimą arba tiesiog užsidirbę pinigų.

Štai savanoris ats. ltn. Vytautas Eidukaitis šiuo metu plūša Airijoje. Tačiau Airija jam tik vieta, kur galima, na, ne pralobti, bet užsi-

dirbti, šiek tiek daugiau negu Lietuvoje. Užsidirbti, bet ne gyventi, todėl atsargos leitenantas neišėjo iš kuopos, jis pasiliko III būrio vadu ir į mokymus atvyksta. Lėktuvu ne taip jau ir toli.

Septyni kuopos savanoriai šiuo metu tarnauja Kosove, tarp jų ir intendantas Juozas Jušinskas. O kol intendantas Kosove, jo pareigas vykdo vrš. Bronius Kavaliauskas, jau vienintelis likęs kuopoje iš 1991 m. savanorių.

Dar vienas būrio vadas – ats. ltn. Linas Šimkus, kuopoje nuo vasario mėnesio. Studijuodamas Šiaulių universitete baigė atsargos karininkų kursą Radviliškio Petro Bartkaus mokymo centre. Daugelis baigusiuos tuos kursus pasirinko tarnybą kariuomenėje, o Linas atsidūrė Alytuje ir dirba Pataisos namuose skyriaus viršininko pavaduotoju. Kas gyvena (ne savo noru, aišku) tuose namuo-

se, žinome, o gyvena nei daug, nei mažai – virš tūkstančio.

– Darbas nelengvas, – sako Linas. – Gerai bent tai, kad padidinus atlyginimus sumažėjo kadru kaita, nes anksčiau daug pareigūnų išeidavo į geriau apmokamus, ramesnius darbus.

Kuopos vadas ir pavaduotojas nuvyko į Pataisos namus ir pakvietė pareigūnus tapti savanoriais, tuo labai nustebindami įstaigos vadovybę. Mes, sakė, statutinė organizacija, mūsų žmonės negali dar ir kitais darbais verstis. Kai įsitikino, kad tarnyba KASP remiasi savanoriškumo principais, karys savanoris ne dirba, bet tarnauja, idėjai pritarė: tegul eina, kas nori, iš to bus naudosa ir mums, ir jums. Taip į Savanorių pajėgas įstojo keliolika pareigūnų.

Ats. ltn. L. Šimkus:

– Mes taip pat turime mokymo centrą Vilniuje, vyksta įvairūs kursai, pratybos, šaudymai. Dirbame kas ketvirtą parą, laisvo laiko yra, tad kodėl nepatarnauti. Žinau, kad pajėgose manęs taip pat laukia įvairūs kursai, tačiau vadovybė žiūri geranoriškai, todėl tikiuosi, kad pavyks viską gražiai suderinti. Esu dar nevedęs, jokių šeimininių rūpesčių, tai kada tarnauti, jeigu ne dabar?

Pataisos namų pareigūnų atėjimu patenkintas ir rinktinės vadas mjr. R. Matulaitis:

– Atėjo žmonės, jau įpratę prie

J. srž. Mindaugas Karmaza.

drausmės, mokantys elgtis su ginklais. Aš kartais pagalvoju, kad ir pasieniečiai, kurie nori, galėtų tapti kariais savanoriais, juo labiau kad ir mes atsakingi už sienos priedangą, vyksta bendros pratybos. Bet čia jau turėtų būti KASP ir VSAT vadovybių susitarimas.

J. srž. Mindaugas Karmaza tarnauja nuo 2001 m., vienu metu vadovavo būriui, o šiuo metu – tiekimo specialistas. Dirba statybininku.

– Ateina retsykais į galvą, – sako, – kad jau septynerius metus išstarnavau, gal pakanka, laikas išeiti? Bet pasikalbu su vyrais, su vadais ir... pasilieku. Daug lemia vado asmenybė. Jeigu jis turi autoritetą, sugeba bendrauti su savanoriais, žino karių rūpesčius, tai kaip čia išeisi?

II būrio vyr. šaulys gr. Saulius Janulevičius yra vienas iš tų jaunuolių, kurie į Savanorių pajėgas ateina, tik nenorėdami tarnauti reguliariuosiuose daliniuose.

Gr. Saulius Janulevičius.

– Vienas pažįstamas tarnavo, jis man ir patarė. Maniau, kaip nors tuos trejus metelius atbūsiu ir išeisiu. Betarnaujant visiškai pasikeitė požiūris į karinę tarnybą, kitaip pradėjau mąstyti, žodžiu, man čia patinka.

Nuo rudens Saulius pradės studijas Vytauto Didžiojo universitete.

– Jeigu liksiu savanoriu, studijuosiu stacionare, tačiau aš sva-

Ats. ltn. Vytautas Eidukaitis, eil. Ernesta Burneikaitė ir eil. Ernestas Miliūnas mokymuose.

J. srž. Vilmos Tunylaitės nuotrauka

joju patekti į profesinę tarnybą, Geležinio Vilko brigadą. Jeigu pavyks, reikės pasirinkti neakivaizdines studijas. Gal tektų ir į tarptautines misijas išvykti? O dėl tų trimetinių, tai vieni tikrai tik „stumia“ laiką ir laukia tarnybos užskaitymo, kiti per tuos metus visiškai pasikeičia, subręsta, ar kaip čia pasakyti, ir pasilieka tarnauti toliau.

Kuopos vadas pasidžiaugė, kad į kuopą dabar daugiau ateina, negu išeina:

– Neseniai užskaitėme tarnybą keturiems kariams savanoriams ir visi keturi pasiliko, tarnaus toliau. Apskritai kaita apie 20 procentų, manau normalu. Lankomumas – 70 procentų.

Vyr. ltn. R. Murauskis tikisi, kad lankomumo procentą pavyks dar pagerinti.

Eil. Liudas Navickas.

Eil. Liudui Navickui tarnyba dar neužskaityta, bet, sako savanoris, jo tikslas ir nėra tarnybos užskaitymas, o pati tarnyba. Dirba statybos firmoje meistru, baigęs Alytaus kolegiją:

– Galvoju studijuoti statybų inžineriją Vilniaus technikos universitete. Mokykloje ketverius metus buvau šauliu, sulaukęs aštuoniolikos tapau savanoriu. Neįsivaizduoju savo laisvalaikio be karybos. Iš šaulių sąjungos Alytuje į savanorius ateina nemažai.

Vyr. ltn. R. Murauskis:

– Buvę šauliai lengviau įsilieja į savanorių gretas, nes jie jau žino, kas yra drausmė, karinis etiketas, o ir karybos pradžiamenis turi.

Liudas Navickas dirba, savanoriauja, o paklaustas apie emigraciją tik nusijuokia:

– Kas nori dirbti, tam ir Lietuvoje neblogai, nėra ko bėgti į kažkokią Airiją ar Ispaniją, lenkti nugaras svetimiesiems. Emigruoja ne patys geriausi, o neturintys profesijų arba laimės ieškotojai. Aš, beje, ir į Kosovą neketinu važiuoti, netraukia ten manęs, turiu ką veikti ir savojoje žemėje.

Kuopos vado nuomone, žmonės pradeda realiau vertinti situaciją, ima suvokti, kad viskas (net valdžia) priklauso nuo mūsų pačių. Stinga pilietiškumo, bet dar labiau – patriotizmo, tautinės savigarbos. Kai girdžiu verkšlenant, sako vyr. ltn. R. Murauskis, kad viskas blogai, trūksta ir to, ir ano, aš visada klausiu: o ką tamsta pats, asmeniškai nuveikei, kad situaciją pagerėtų, kur pasielgei principingai, kaip Lietuvos piliečiui, lietuviui patriotui dera? Dažniausias atsakymas – tylą.

Naras, gynęs nepriklausomybę

Gr. Vilius DŽIAVEČKA

„Savanas“ korespondentas

Iš Pasvalio rajono kilęs Karinių jūrų pajėgų Mokomojo centro narų rengimo skyriaus vyr. instruktorius atsargos kpt. ltn. Valerijus Krisikaitis nardymo sportu pradėjo užsiiminėti 1967 metais. Tuo metu Klaipėdoje veikė nardymo sporto klubas, kuris su trumpintai vadinosi, SKAT. Simboliška, tačiau pavadinimas buvo šifruojamas rusiškai, kaip ir daugelis tuometinių įstaigų pavadinimų Lietuvoje. Chruščiovo atšilimas jau buvo bepasibaigęs ir įgavusią pagreitį jaunųjų narų parašiutininkų veiklą, (vienintelę visoje Sovietų Sąjungoje) tuo metu uždraudė. Įtakingiems generalams matyt užkliuvo, kad tik dvidešimt metų atgal antrą kartą okupuotoje Lietuvoje auginama jaunųjų karių karta. Dar nežinia, kur jie atgręš kovinį ginklą, kai ateis laikas. Nepaisydamas kliūčių, Valerijus iš paskutiniųjų stengėsi neprarasti įgūdžių ir nardydavo, kai tik tam buvo laiko ir galimybių. 1969 m. baigęs narų-gelbėtojų kursų Vilniuje pradėjo dirbti naru gelbėjimo stotyje Klaipėdoje. Po tarnybos Sovietinėje armijoje V. Krisikaitis visą laiką dirbo naru įvairiose Klaipėdos įmonėse. Lygiagrečiai sportuodamas turėjo atskyrius iš visų povandeninio sporto šakų, tapo povandeninio sporto instruktoriumi. Dirbo naru gelbėtoju žvejybiniam laivyne. Laivyne, prisimena Valerijus, teko daug dirbti ir su laivais išmaišyti tolimiausius vandenius, suteikiant pagalbą kitiems. Teko daryti tokius darbus, kurie panašūs į triukus, filmuose atliekamus kaskadininkų. Ne kartą tekdavo vaduoti į tralus įsipainiuojusius žvejybininkų laivų sraigtus, juos vandenyje remontuoti, buksuoti į metalo laužą nurašytus laivus į tolimiausius užsienio uostus.

– Kartą, į Šenoną buksuojant tanklaivį „Alytus“ trūko buksyrinis trosas, prisimena naras, – štorimas – 7 balai. Nutrūkusį ir nevaldomą laivą neša kažkur į šalį, o mes viską turim sutvarkyti. Švartavomės greta ir patys nuo vieno laivo ant kito šokinėjome su virvėmis, kad vėl prikabinėti trosą. Tas kas nėjo į jūrą, nesupras, ką reiškia tai daryti. Buvo baisu, bet darėme. Kapitonas mūsų, aršus kaip piratas, beje po šio reiso nebetekęs pareigų, norėjo iki Kalėdų suspėti į krantą ir ten atšvęsti šventes. Gal ir būtų pavykę, bet ir vėl neatlaikė trosas. Ir taip du kartus „Alytų“ gaudėme audringoje jūroje.

Taip jau susiklostė, kad savo paskutiniame reise, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną, kovo 11-ąją, jūrininkas sutiko laive, toli nuo tėvynės. Prieš išplaukiant Valerijus pasvajavo, kad gerai būtų pabuvoti Vakarų Europos uostuose, tačiau tanklaivis „Linkuva“, laivas, kuriame jureiviu dirbo V. Krisikaitis, išplaukė žymiai toliau, ir teko pasiekti net Pietų Amerikos vandenį. Reisas užtruko labai ilgai – 9 mėnesius,

Ats. kpt. ltn. Valerijus Krisikaitis.

Autoriaus nuotrauka

ir per tą laiką Lietuva tapo nepriklausoma. Apie politinius įvykius jūrininkas sužinojo iš radiogramų bei sovietinių laikraščių, kuriuos gaudavo pavėluotai ir aišku su labai filtruota informacija.

Laivo įgula – beveik vieni rusų tautybės žmonės, pasmerkę aktyvumą, tačiau prie manęs jų kalbos, kaip Vilniuje visus reikia išvaikyti tankais, greitai nutildavo.

– Sugrįžęs iš šio reiso, dar galėjau eiti į jūrą, buvau pirmos klasės jūrininkas, galėjau plaukti netgi bocmanu, tačiau atsisakiau. Įvykiai Lietuvoje diktavo ką kitą. Tuo metu pradėjau lankytis pas a. a. Cirilį Norkų, išsčiau jam savo idėją – kurti kovos plaukikų būrį. C. Norkaus pritarė mano, idėjai, patikino, kad toks būrys bus reikalingas ir pasiūlė dirbtis į KAD Klaipėdos skyrių. Tais metais Klaipėdoje buvo neramu, organizacija „Jedinstva“ būrė žmones į mitingus prie dabartinės merijos, Pirmiems KAD darbuotojams teko budėti merijos viduje, patruliuoti Klaipėdoje. Taip pat stebėjome objektus, kariuomenės ir technikos judėjimą. Artėjant sausio įvykiams su kitais savanoriais budėdavome savo patalpose, sekėme situaciją mieste. O buvo tikrai neramu, tvyrojo įtampa. Budėjom keletą parų iš eilės neišeidami iš tarnybos. Kadangi esu gimęs sausio 12 d., vyrai mane pasveikino ir įkalbėjo eiti namo, kur jau laukė šventinis stalas... Nuotaika buvo tokia kad švęsti nesinorėjo, neilgai trukus, naktį, paskambino KAD darbuotojas ir liepė grįžti į tarnybą, nes pranensė, kad Vilniuje prasidėjo puolimas. Sėdau į maršrutinį autobusą, o ten jau pilna žmonių, visi važiavo į miesto centrą. Mums buvo nurodyta likti Klaipėdoje. Įtampa buvo didžiulė, ginčų dar neturėjome, turėjome tik beretes, dryžuotus marškinėlius ir juodą uniformą. Laukėme užpuolimo pergyvenome kad negalėsime rimtai pasipriešinti, nes neturime ginklų. Nesinorėjo taip paprastai pasiduoti, todėl į antrąjį pastato aukštą prisinešėme plytų, turėjome ir sig-

tį mus visus ims, o vadas užgesino šias aistras, tuo metu jis kabinete naikino svarbius dokumentus – „Taip, pas mane kieme taip pat stovi mašina, su perrengtais kareiviais, matyt, jie laukia įsakymo, o jūs, vyrai, žiūrėkite, kaip įvykiai klostysis Maskvoje. Jeigu ten pučiams pavyks, slėpkitės ir patys, turėkite vietas, kur kuriam laikui galėsite pasislėpti.“

– Su kitais savanoriais taip ir nespėjome suderinti, kur susitinkame, jei prasideda perversmas, bet Norkaus žodžiai mane nuramino. Visą naktį žiūrėjau televiziją ir žlungant pučui supratau, kad Lietuvoje irgi nieko blogo nebeįvyks. Tuo metu jau tarnavau pasienyje, ten turėjau subūręs keletą pasieniečių, su kuriais kiek leido laikas užsiiminėjome nardymu. Ir tai darėme negailėdami jėgų. Jie, žinoma, nebuvo etatiniai nari, o paprastai pareigūnai, savo laisvą laiką nuo tarnybos aukoję nardymui. Šilutės pasienio poste buvo kateriai, todėl nari pasieniečiams buvo reikalingi. Per kurį laiką savo narus paruošiau ir jiems buvo išduoti pirmieji lietuviški narų pažymėjimai. Pasieniečių vadovybė nematė tame užsiėmime rimtų perspektyvų ir man teko išeiti į Klaipėdos savanorių rinktinę. Šilutės pasieniečiai dar kurį laiką nardė, išnaudodami savo laisvalaikį, bet neturint vadovybės paramos jų entuziazmas išblėso.

Galima pasamprotauti jeigu pirmas kovos plaukikų būrys būtų įkurtas pasienio tarnyboje, ar galėtų „ichtiandrai“ taip drąsiai tamptyti kontrabandą per Nemuną?

Pradėjau tarnauti SKAT rinktinėje, pirmosios mano pareigos buvo labai geros – vairuotojas, o nei mašinos, nei vairuotojo pažymėjimo neturėjau, taigi pagaliau laisvai galėjau užsiimti kovos plaukikų planais. Patarus rinktinės vadui sukūrėm nardytojų klubą „SKAT Nautilius“. O savanorių rinktinėje tarnavo daug gabių ir tvirtų vyrų, pilnų entuziazmo. Kaip tik kūrėsi 4 apsaugos kuopa, kurios kariai turėjo tapti profesinės tarnybos. Būtent šioje kuopoje nusprendėme formuoti etatinį narų būrį, su juo specifinėmis užduotimis Klaipėdoje. Suorganizavome būsimųjų narų atranką, kurioje dalyvavo 47 savanoriai, iš jų atrinkome 14 kandidatų. Tie žmonės visi praėjo nardymo kursą ir gavo naro pažymėjimus. Atrodė, viskas klostėsi geriau nei buvo galima tikėtis. Tačiau, ne visiems planams buvo lemta išsipildyti...

(Pradžia. Pabaiga – kitame nr.)

Profesinės karo tarnybos karius ir karius savanorius kviečiame dalyvauti atrankoje į Karinių jūrų pajėgų Povandeninių veiksmų komandą.

Registracija iki balandžio 11 d. mob. tel. 8 698 59 727, KATT 60 255.

Vanagas

Atkelta iš 1 p.

Ats. kpt. **Vytautas VOVERIS**
„Savanas“ redaktorius

Biografija

Ramanauskai 1921 m. sugrįžo į nepriklausomą Lietuvą, apsigyveno Seinų apskrityje Rudaminos valsčiaus Bielėnų kaime ir ėmėsi ūkininkauti. Ūkelis menkas, vos 6 hektarai dzūkiškų smėlynų, vertėsi sunkiai, tačiau tėvai iš paskutiniųjų stengėsi, kad vaikai (be Adolfo dar buvo jau Lietuvoje gimę Albinas ir Aldona) siektų mokslo. 1937 m. A.Ramanauskas baigė gimnaziją, 1939 m. – pedagoginį institutą. 1940 m., – karo mokyklą ir pradėjo mokytojauti Leipalingio valsčiaus Krivonių kaime. Kilus Vokietijos–SSRS karui dalyvavo Birželio sukilime, vadovavo būriui, vėliau dėstė Alytaus mokytojų seminarijoje.

Prasidėjus antrajai rusų okupacijai 1945 m. pavasarį užmezgė ryšius su Alovės miškuose veikusiais partizanais, įstojo į Nemunaičio apylinkėse veikusių partizanų būrį, išrinktas vadu. Pasirinko slapyvardį Vanagas, kurio nekeitė per visą partizanavimo laikotarpį. Merkinės ir Alovės valsčiuose subūrė atskirus partizanų būrelius į kuopą, kuri vėliau išaugo į partizanų batalioną. Vanagas tapo bataliono vadu, vėliau – Merkio rinktinės, kurią sudarė Marcinkonių ir Druskininkų partizanų batalionai, – vadu. Dalyvavo Varčios mūšyje, vadovavo Merkinės miestelio puolimui. 1946 m. paskirtas Dainavos apygardos vado pavaduotoju, 1947 m. rugsėjo mėnesį apygardos vadų sąskrydyje išrinktas apygardos vadu.

Nuolat lankė apygardos partizanų padalinius, stengėsi susitikti ir pasikalbėti su kovotojais, sužinoti ir įvertinti karių ir vadų veiksmus, reikalavo laikytis drausmės bei tvarkos. Daug dėmesio skyrė partizanų spaudai, organizavo leidybą, rašė straipsnius. Vanagas yra redagavęs šiuos Dainavos apygardos ir Nemuno srities laikraščius: „Trečias skambutis“ (Merkio bataliono), „Mylėk Tėvynę“ (Merkio rinktinės), „Laisvės varpas“ (Dainavos apygardos), „Svobodnoje slovo“ (Dainavos apygardos, rusų kalba, skirtas okupacinės kariuomenės kareiviams), „Partizanas“ ir „Miško brolis“ (abu Nemuno srities). Taip pat rengė ir leido užsienio politinių žinių biuletenius.

1949 m. vasario mėn. dalyvavo Prisikėlimo apygardos štabe vykusiame visos Lietuvos partizanų vadų suvažiavime, kuriame įkurtas Lietuvos laisvės kovos sąjūdis, sudaryta vyriausioji partizanų vadovybė ir priimta Deklaracija dėl Lietuvos valstybingumo atstatymo principų. Suvažiavimo metu suteiktas partizanų majoro laips-

nis, išrinktas LLKS tarybos prezidiumo pirmininko partizanų generolo Jono Žemaičio–Vytauto pirmuoju pavaduotoju ir patvirtintas Pietų Lietuvos srities vadu. 1950 m. paskirtas LLKS gynybos pajėgų vadu, suteiktas pulkininko laipsnis, įpareigotas baigti rengti LLKS statutą. Dėl ligos negalėdamas vykdyti savo pareigų gen. J.Žemaitis–Vytautas 1952 m. pasiūlė plk. Vanagą paskirti LLKS pirmininku, suteikiant jam partizanų generolo laipsnį, tačiau dėl LLKS tarybos narių žuvimo šis pasiūlymas nebuvo įteisintas. Nuo 1952 m. gegužės iki 1953 m. gegužės ėjo LLKS tarybos prezidiumo pirmininko pareigas.

Partizaniniam karui pasibaigus, slapstėsi su šeima netoli Merkinės, Alytuje, Rokiškio rajone. Tuo pat metu rūpinosi partizanų archyvų išsaugojimu ir rašė prisiminimus „Partizanų gretose“ (atkūrus nepriklausomybę išleisti pavadinimu „Daugel krito sūnų...“).

Vanago paieškai buvo sudaryta kvalifikučiausių KGB darbuo-

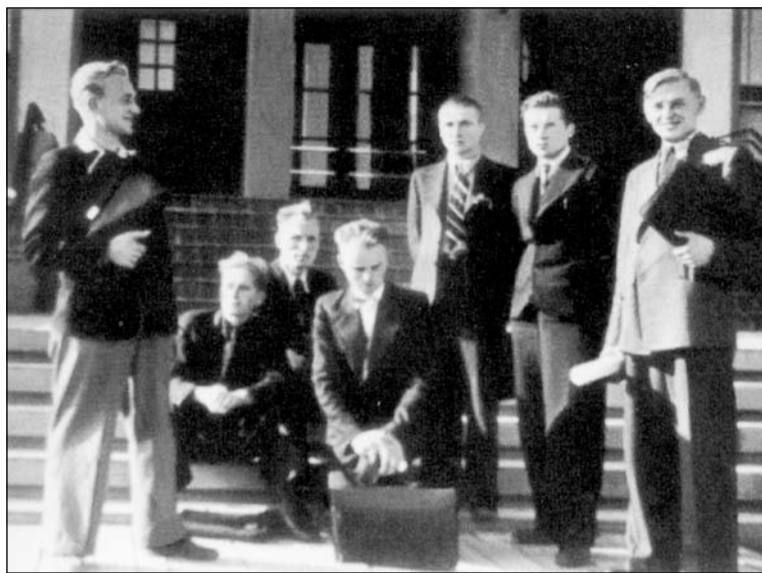

Adolfas Ramanauskas – Karo mokyklos kariūnas. 1940 m.

tojų grupė, kuriai vadovavo Raimūnų budeliai Petras Raslanas bei Nachmanas Dušanskis, pasitelkta dešimtys senų ir naujai užverbuotų agentų. Suimtas 1956 m. spalio 12 d. Kaune, Karo mokyklos kurso draugui, vėliau 16 „lietuviškos“ divizijos bataliono vadui mjr. Antanui Urbonui (KGB agentūrinis slapyvardis „Žinomas“) išdavus. Jau tą pačią dieną buvo žiauriai kankinamas ir žalojamas. 1957 m. rugsėjo 25 d. okupacinio režimo „aukščiausiasis teismas“ A.Ramanauską–Vanagą nuteisė mirties bausme. Nužudytas tų pačių metų lapkričio 29 d.

Mokyklos

A.Ramanauskas baigė Seinų „Žiburio“ gimnaziją Lazdijuose.

Klaipėdos pedagoginio instituto studentai. Pirmas iš dešinės – Adolfas Ramanauskas.

Šiandien daugeliui toks pavadinimas gali atrodyti keistas ir nelogiškas, tačiau iš tikrųjų nieko keisto čia nėra. 1920 m. Lenkija užgrobė Seinus, vieną lietuviškiausių mūsų miestų ir įvedė ten „lenkišką tvarką“ – uždraudė viešose vietose kalbėti lietuviškai, o Seinų vyskupą Antaną Karosą, kunigų seminariją bei dvi gimnazijas – berniukų ir mergaičių – išvarė „į Lietuvą“. Išstremti mokiniai bei mokytojai prisiglaudė Lazdijuose. Gimnazijos vardas liko senas, žadinantis viltį, kad ateis toks metas, kai Seinai vėl taps laisvi ir bus galima ten sugrįžti.

Per visą ilgaamžę istoriją lietuvių tautai ir Lietuvos valstybei daugiausia žalos ir blybių padarė Lenkija, Vokietija ir Rusija. Visos mokyimo įstaigos, kuriose mokėsi A.Ramanauskas–Vanagas, taip pat nukentėjo nuo šių „geradarių“.

Baigęs gimnaziją, būsimasis partizanų vadas nusprendė tapti mokytoju ir įstojo į Klaipėdos pedagoginį institutą, tačiau 1939 m. vokiečiai atima iš mūsų Klaipėdą ir instituto studentams bei dėstytojams (kaip prieš du dešimtmečius Seinų moksleiviams ir mokytojams) tenka bėgti. Diplomą A.Ramanauskas gavo jau Panevėžyje, o dar vėliau institutas atsidūrė Vilniuje (dabar tai – pedagoginis universitetas).

Baigus institutą A.Ramanauską pašaukė atlikti privalomąją karo tarnybą ir pasiuntė į Karo mokyklą. Mokslus pradėjo dar laisvoje Lietuvoje, Kaune, o baigė Vilniuje, kai mūsų žemę jau mindžiojo okupantai rusai.

Įsakymo priešintis nebuvo ir kariuomenė nesipriešino.

Iš 284 XV aspirantų laidos kariūnų okupantus džiaugsmingai pasitiko tik šeši: 5 žydai ir 1 lietuvis – toks Vaclovas Bernotėnas, beviltiškas girtuoklis iš Radviliškio, greitai, kaip „patikimas kadrus“, tapęs sovietiniu tardytoju, kur jau galėjo gerti iki soties, nesibaimindamas jokio kuopos vado ar kuopininko. Kiti, dantis sukančė, mokėsi toliau ir ...laukė karo.

Iš XV laidos partizanų vadais tapo ne tik A.Ramanauskas–Vanagas, bet ir Antanas Baltūsis–Žvejys, Benediktas Labėnas–Kariūnas, Jurgis Krikščiūnas–Rimvydas, Vladas Pabarčius, Vladas Juozokas, Ignas Šapkūnas, Aleksas Zepkus, Petras Petrūnas, Juozas

Aukštikalnis, Zigmąs Januševičius, Pranas Gudynas ir kiti.

Pranas Vainutis, sulaukęs nepriklausomybės, tarnavo Savanorių pajėgose.

„Priimkit ir mano Juozuką...“

1945 m. birželio 3 d. 120 Vanago vadovaujamų partizanų prisiekė Nemunaičio vienuolyne. Pats Vanagas apie tai rašė savo prisiminimuose: „Dvasininkas pusbalčiu, bet aiškiai ir įspūdingai skaitė priesaikos tekstą. Mes, iškėlę dešines, tyliai kartojome priesaikos žodžius. Dievo akivaizdoje tvirtai pasižadėjome teisingai ir ryžtingai tęsti pradėtą kovą prieš okupantą, kuris, pamynęs po kojomis visus Dievo ir žmonių įstatymus, negailestingai naikina visa, kas yra šventa, kilnu ir brangu. Pirmasis prisiartinavau ir pabučiavau kryželį, Trispalvę ir ginklą. Tą pat padarė visi vyrai. Po to trumpu, bet didžiai prasmingu dvasininko žodžiu baigėsi iškilmingas aktas. Padėkojom ir visi netrukus atsidūrėme Noškūnų miško prieglobstyje...“

Partizaninio karo pradžioje laisvės kovotojų nestigo. Vanagas rašė: „Norėjome padaryti atranką, nes norinčių stoti į partizanus buvo labai daug.“

Kažkoku būdu gyventojai sužinodavo mūsų stovyklavimo vietas, ir norintieji stoti į partizanų gretas ateidavo kartais net su tėvu ar motina prie pačios stovyklos. Dauguma tuomet tikėjo greita pergale ir norėjo, kad būtų laikoma, jog ir jų sūnus prisidėjęs prie Lietuvos laisvės kovos. Dar ir dabar prisimenu vienos motinos iš Meškosalio apylinkės pasakymą: „Ponuli, tik būkite tokis geras ir priimkit mano Juozuką... Jeigu po kokios savaitės pasikeis valdžia, tai kaipgi jis pasirodys prieš kitus...“ Jos gi tas Juozukas dar neturėjo aštuoniolikos metų ir atrodė dar tikras „mamytės sūnelis“. Sunku buvo motiną įkalbėti, kad dar nėra reikalo karščiuitis ir kad jos Juozukas palauktų“.

Lietuvoje mažai kas laukė rusų. Rašytojas Juozas Aputis prisimena savo tėvo nuostabą, kai jis, žiūrėdamas į sugrįžusius rusų kareivius – skarmaluotus, purvinius ir utėlėtus, lygino juos su vokiečiais ir tik kraipė galvą: „Anie tai anie... Bet šitie! Ką jie gali nugalėti ir kaip jie iki mūsų atėjo?!“

O atėjo, nes jų buvo labai daug. Be to, Amerika šėrė, rengė ir ginklavo.

Pradžioje partizanai laikėsi dideliais daliniais ir beveik ne-

sislapstė, vyravo nuomonė, kad atvirame mūšyje rusai negali lietuvių įveikti, o stribų gaujos kėlė tik juoką, pirmiesiems šūviams pasigirdus, jos išsilakstydavo.

Partizaninio karo, mažų grupių taktika, gyvenimas po žeme, bunkeriuose ateis vėliau.

Vanagas buvo labai reiklus, valingas (išeidamas partizanauti metė rūkyti ir visiškai atsisakė alkoholio) vadas, bet ne autokratas. Vienais įsakymais partizanams ir neįmanoma vadovauti, vado autoritetą lemia ne pareigos ir laipsniai, bet asmeninės savybės, sugebėjimai, drąsa, rūpinimasis žmonėmis. Kaip tik šios savybės ir būdingos Vanagui. Ir ištikimybė priesaikai, savo pasirinktam keliui.

Matydamas, kad partizaninis karas baigiasi, 1950 m. pradėjo rašyti prisiminimus „Partizanų gretose“. Daugelis partizanų vadų tuo metu jau buvo žuvę ir Vanagas puikiai suvokė, kad jeigu jis neparašys tiesos apie lietuvių kovas už laisvę – neparašys niekas. Sūspėjo aprašyti tik trejus partizanavimo metus (iki 1947 m.). Vanago atsiminimai labai autentiški, vyruoja kritinis mąstymas ir tikrovėškumas. Autorius, anot istoriko Algio Kašėtos, atvirai aprašo partizaniniame kare pasireiškusias įvairias blybes, nurodo jų priežastis. Rašė nereguliariai, su pertraukomis ir iškart keliais egzemplioriais, nes, kaip pats sakė, „negali būti tikras, kad jie anksčiau ar vėliau negali patekti priešui į rankas, kaip kad, mano giliu įsitikinimu, yra atsitikę bemaž su 9/10 LLKS archyvų įvairiose Lietuvos vietose“. Partizanų vadas neklydo, dvi jo atsiminimų dalys (iš trijų) tikrai atsidūrė KGB, tačiau kitas egzempliorius, paslėptas pas dorus, patikimus žmones, išliko.

Išdavė Urbonas, kankino dušanskiai

1956 m. spalio mėn. Vanagas su žmona iš Vilniaus atvažiavo į Kauną ir prisiglaudė pas Karo mokyklos bendrakursį Urboną, kuris iškart ir pranešė okupantams. Spalio 12 d. sulaikyti ir išvežti į Vilnių.

„Tardymas“ prasidėjo jau pačią pirmąją dieną. „Tardė“ Sincinas, Dušanskis, kiti, ir jau 16 val. Vanagą teko skubiai išvežti į Lukiškių kalėjimo ligoninę. Kalėjimo gydytojai surašė tokį aktą: „Mes, žemiau pasirašę gydytojų komisija, kurios sudėtyje LTSR MVD kalėjimo Nr.1 chirurginio skyriaus vedėja vyr. ltn. E.A.Lagoiskaja, chirurgas konsultantas V.S.Vorobjov, san. dalies viršininkas kpt. Kuzmin, surašėme šį aktą apie tai, kad: kalinys Ramanauskas Adolfas, Liudviko, g. 1918 metais, pristatytas į kalėjimo Nr.1 chirurginį skyrių 1956 m. spalio 12 d. 16 val. 30 min. itin sunkios būklės.“

Į klausimus neatsakinėja, be sąmonės, periodiškai visų kūno galūnių raumenų traukuliai.

Pulsas vos juntamas, minkštas, kr. spaudimas 60/40. Ligonis visas kruvinas. Lytinių organų srityje masyvus raištis, persisunkęs šviežiu raudonu krauju, nuėmus raištį pastebėti didžiuliai kraujo krešuliai, ant mašnos – plati plėštinė žaizda, padengta kraujo krešuliais.

Dešinė akis padengta hematoma, ant viršutinio voko, taip pat ant voko pastebėtos 6 durtinės žaizdos, pagal diametrą padarytos plonu laidu ar vinimi, siekiančios akį; daugybė mėlynių pilvo srityje, kairės rankos 3-io piršto pjautinė žaizda.

Išvedant ligonį iš šoko, skubiai perpiltas kraujas 400,0, gliukozė 40 proc., 40, morfinus, vaistai širdžiai.

Po šių priemonių pakilo kraujo spaudimas iki 120/80, pulsas tapo patenkinamas, sąmonė vis dar neaiški. Ligonis nugabentas į operacinę.

Ant lytinių organų pastebėta: dešinėje mašnos pusėje didelė plėštinė žaizda ir kairėje pusėje žaizda, nėra abiejų kiaušinėlių, sėklidžių kanalėlių...

Padaryta chirurginė operacija... Žaizdos užsiūtos deguto siūlais...

Po operacijos sąmonė liko neaiški...

Tardymas galimas (sėkmingai gydant) po 2–3 savaitių“.

Rusai gydytojai „nustatė“ tokią diagnozę: „Trauminis šokas. Savęs sužalojimas“!

Dažnai girdime, kad žmonės kankinti tik Stalino laikais (buvo specialus Politinio biuro nutarimas, leidžiantis naudoti „fizinio poveikio priemones“), o štai jau vėliau – ne, kagėbistai, girdi, dirbo vos ne su baltomis pirštinėmis. Visa tai gryniausias melas. Antai 1970 m. KGB taip tardė Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto dekaną Joną Kazlauską, kad profesorius prarado sąmonę. Kagėbistai, užuot suteikę medicininę pagalbą, nuvezė jį prie Neries ir nuskandino. Niekas nepasikeitė nuo Ivano Žiauriojo „opričninos“ laikų, metodai tie patys.

Todėl nereikia rimtai žiūrėti į tardymų protokolus. Išskankintas, sužalotas, leisgyvis žmogus pasirašydavo bet ką, o vėliau sovietiniai istorikai, remdamiesi tais „protokolais“, kurdė propagandines knygeles ir net „mokslineis darbus“. Ir išeidavo pagal juos, kad partizanai nieko daugiau neveikė, o tik ėjo iš kaimo į kaimą ir žudė žmones. Dabar žinome, kad dauguma tų žudynių – valdžios palaikomų kriminalinių nusikaltėlių, rusų kareivių ir strībų darbas. Rašydami apie Vanagą, tie „istorikai“ būtinai pažymėdavo: Ramanauskas – stambaus buožės sūnus. 6 hektarai – stambus buožė!

Dušanskis pabėgo į Izraelį, Raslanas – į Rusiją, ir jautėsi ten visiškai saugūs. Iš Lietuvos reikalavimo perduoti Dušanskį, Izraelis tiesiog išsityčiojo, lygiai tą patį padarė ir Lietuvos žydų pirmininkas Simonas Alperavičius. Na, o Urbonas? Jis ramiausiai gyveno (jeigu nenumirė, tai ir tebegyvena) Kaune, Kalniečių g. 185. Tiek suįžulėjo, jog buvo net įlindęs į Lietuvos atsargos karininkų sąjungą.

Adolfas Ramanauskas-Vanagas 1947 m. vasarą.

Už Vanago sulaikymą ir turbūt už ypač kvalifikuotą „tardymą“ Sincinas, Dušanskis apdovanoti laikrodžiais, Dušanskiui dar ir laipsnis pakeltas.

Atminties jėga

2002 m. minint Vanago žūties 45-ąsias metines, Vilniaus karininkų ramovėje prof. Vytautas Landsbergis kalbėjo: „Pas mus kartais atsiranda mintytojų, mėginančių sakyti, kad sovietinė Lietuva buvo lyg ir valstybė: turėjo valstybines struktūras, kurios norėjo gero Lietuvai. Perskaitykime tą svetimą kalbą parašytą ir pasirašytą LSSR Aukščiausiojo teismo nuosprendį Ramanauskui ir pamatysime, kokia tai buvo „valstybė“. Neseniai tebuvo praėjęs laikas, kai tam tikri Berijos veiksmai labai išgąsdino sovietinę Lietuvos nomenklatūrą. Kas bus, jei grįš tremtiniai, jei pasitvirtins gandai, kad iš Maskvos atsiųstieji politiniai pareigūnai atšaukiami grįžti atgal, gal net ir sovietų kariuomenė bus išvesta?! Ta baimė kėlė sumaištį nomenklatūrinėje viršūnėje – vietinės partijos CK vertė prašyti: tik neišveskite kariuomenės iš Lietuvos. Jau buvo sunaikinti partizanai, o vis dėlto – palikite kariuomenę... Jie bijojo pasilikti su tauta akis į akį po visų trėmimų ir egzekucijų. Ir net dar po trisdešimties metų, Gorbačiovo laikais, kai prasidėjo „perestroika“, o Lietuvoje – Atgimimas, kai Maskva išleido įstatymą, kad egzekucijų ir masinių naikinimų vietas turi būti paviešintos, nes jos turi būti ištirtos ir pagerbtos, tame įstatyme atsirado viena išimtis: Lietuvoje tokio paviešimo nereikia. Iš Lietuvos, ne iš kitur, paprašė padaryti tokią išimtį. Kodėl? Kur nors Vilniaus apylinkėse guli Ramanausko–Vanago palaikai. Aš neabejoju, kad yra gyvi tie, kurie žino tą vietą, ir gyvi, kurie prašė, kad nebūtų paviešintos masinių naikinimų vietas. Jie ir toliau bijojo Ramanausko, jie nenorėjo, kad jo kapas būtų žinomas. Turbūt ligi dabar. Štai kokią jėgą ir kokią tiesą reiškia šis vardas, partizanų kova ir jų atminimas“.

Lietuvos kariuomenė moksleivių akimis

Arvyda BADAUSKAITĖ

Vyčio rinktinės štabo CKB vyresnioji specialistė

Mokinių patriotizmo ugdymas, aktyvus piliečių dalyvavimas visuomeniniame gyvenime, geri santykiai ir efektyvus bendravimas su visuomene yra svarbūs dalykai ne tik Panevėžio miesto ir rajono pedagogams, bet ir Vyčio rinktinės kariams, kurie mielai dalyvau-

ja įvairiuose renginiuose, vyksta į susitikimus. Nepriklausomybės atkūrimo dienos proga vienas toks susitikimas vyko Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo mokykloje. Savanoriai moksleiviams pasakojo apie rinktinės kasdieninę veiklą, jos pobūdį, svarbias misijas Kosove, Afganistane, Irake, pratybas, mokymus, sportinius pasiekimus.

Aplankytos mokyklos mokiniai karius pasitiko skirtingai.

Vieni labai aktyviai dalyvavo pokalbiuose ir viktorinoje apie kariuomenę, kiti susitikimo pradžioje kuklinosi ir sunku buvo išpešti žodį. Susitikimo metu kariai parodė mokiniams filmą „Tėvynės labui“, kuris pasakoja apie karių savanorių gyvenimą, pristatė ginkluotę, amuniciją. Šis susitikimas davė naudą ne tik kariams savanoriams, bet ir jaunimui. Pasak pedagogų, džiugu matyti mokinių susidomėjimą.

Sportas

Latvijoje savanoriai – antri

Kpt. Arvydas SAVICKAS

Dariaus ir Girėno rinktinės štabas

Kovo 7–8 d. Rygoje vyko tarptautinės šaudymo varžybos, skirtos plk. O.Kalpakui atminti. Jose

dalyvavo 40 komandų iš 9 valstybių. Lietuvai atstovavo Dariaus ir Girėno rinktinės savanoriai: ats. kpt. Vytautas Talaišis, j. srž. Asta Rinkevičienė, gr. Jonas Jachimavičius.

Mūsiškiai, ruošdamiesi var-

žyboms, kelis kartus treniravosi Stasio Raštikio puskarininkių mokyklos šaudykloje pagal latvių atsiųstus nuostatus, bet jau Rygoje paaiškėjo, kad latviai supainiojo ir atsiuntė mums senus nuostatus.

Kovo 6 d. atvažiavus į Rygą, kariai iškart nuvyko į šaudyklą prišaudyti ginklų, nes visi turėjo šaudyti tik latvių ginklais. Prišaudymui skirta viena valanda, po to numatyta ekskursija po Rygos senamiestį. Mūsų komanda atsakė nuo ekskursijos ir pasiliko šaudykloje dar pasitreniruoti.

Varžybos vyko dvi dienas ir buvo labai gerai suorganizuotos.

Kaip ir dera, nugalėjo šeiminingai – Latvijos komanda, surinkusi 548 taškus, II vietą iškovojo lietuviai – 495 taškai, III – estai (484 taškai), toliai – Ispanija, Olandija, Lenkija, Didžioji Britanija, Austrija ir Italija.

Apdovanojama Lietuvos komanda.

Autoriaus nuotrauka

Nugalėjo draugystė

Ats. vrš. Romas EIDUKEVIČIUS

Kovo 7 d. Marijampolėje, Vytenio bendrosios paramos logistikos bataliono sporto salėje, vyko mažojo futbolo turnyras, skirtas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienai paminėti. Dalyvavo 6 komandos. Dainavos rinktinės (treneris kpt. Gytis Urbonas, kapitonas gr. Sigita Mečinskas), Vytenio bendrosios paramos logistikos bataliono, Stasio Raštikio puskarininkių mokyklos, Marijampolės pataisos namų, Marijampolės policijos komisariato ir Marijampolės šaulių rinktinės. Varžybų metu padarytos išvados, kad žaidžiant svarbiausia ne ūgis ir ne smūgis, bet taktika bei strategija. Visų susirinkusiųjų buvo gera, sportinė, kovinė nuotaika. Suskaičiavus visų komandų įmuštų įvarčių

Dainavos rinktinės komanda su savo treneriu kpt. Gyčiu Urbonu.

Autoriaus nuotrauka

skaičių, nuspręsta, kad nugalėjo draugystė. Šio renginio organizatoriai Vytenio bendrosios pa-

ramos logistikos bataliono kariai visus varžybų dalyvius apdovanojo diplomais.

Dėl buvusio rinktinės karininko ats. mjr Juozapo Liegaus mirties reiškiamame nuoširdžių užuojautą velionio šeimai ir artimiesiems.

Dainavos apygardos 1-oji rinktinė

CKB funkciniai specialistai Afganistane

Ats. ltn. Eglė TRATAITĖ

Didžiosios Kovos rinktinės 801 CKB kuopa

Šiandien Lietuvos kariuomenėje CKB trumpinys jau girdimas, tačiau kas tai – žino nedaugelis. CKB – civilių ir karių bendradarbiavimas. Doktrinoje Lietuvos kariuomenės civilių ir karių bendradarbiavimas reglamentuojamas kaip veiksmų koordinavimas ir bendradarbiavimas tarp karinės vadovybės ir civilių, įskaitant vietinius gyventojus, vietinės valdžios institucijas, tarptautines, vietines ir nevyriausybines organizacijas, siekiant paramos karinei užduočiai įvykdyti. Pastaruoju metu gana plačiai skamba naujos kariškos specialybės pavadinimas – CKB funkcinis specialistas. Įgyvendindamos iškelto tikslus Savanorių pajėgos tokių specialistų būrį parengė 2007 m. Kas tie funkciniai specialistai, ką jie daro tarptautinėse operacijose, kiek jų turime šiandieninėje Lietuvos kariuomenėje ir ką jie daro tarptautinėse operacijose Afganistane?

Į keletą klausimų mums sutiko atsakyti Didžiosios Kovos rinktinės civilių ir karių bendradarbiavimo kuopos vadas kpt. Gediminas Latvys.

– Taigi, kas yra CKB funkciniai specialistai?

– Konkretios srities ekspertai civiliai arba kariai, kurie yra už krizės apimto rajono ribų ir pasitelkiami į pagalbą, kai jų negalima rasti operacijų rajone. Tai gali būti inžinieriai, architektai, teisininkai, humanitarinės pagalbos specialistai, kalbininkai, religijų ekspertai ir dar daugelio kitų sričių žinovai.

– Kas lemia jų dalyvavimą operacijose, kiek tai trunka laiko?

– Tai specialistai, kurie pasitelkiami būtent specialiosioms funkcijoms, kurios nustatomos vertinimo proceso metu. Šių specialistų skaičius ir kompetencija taip pat priklauso nuo poreikio bei galimybių. Jie kviečiami tik specialių užduočių vykdymo laikotarpiui. Kiek laiko tokie specialistai bus operacijų rajone, priklauso nuo juos siuntusios šalies įstatymų. Be to, jie turėtų būti nuolat pasirengę ir pasitelkiami tik tuomet, kai reikalingi.

– Tačiau ar kiekvienas karys gali tapti CKB funkcinio specialistu, kiek jų yra šiuo metu Lietuvoje?

– Kiekvieną darbą bet kur, ar Lietuvoje, ar tarptautinėje operacijoje, turi atlikti savo srities žinovas. Savaime suprantama, kad CKB funkcinis specialistas, vykstantis į tarptautines taikos rėmimo operacijas, privalo turėti bazinius kario įgūdžius, nes nuo to priklauso ne tik minėto specialisto, bet ir aplinkinių karių saugumas.

Lietuvos kariuomenėje CKB funkcinis specialistas komplektuoja tik Didžiosios Kovos rinktinės CKB kuopa. Šiuo metu kuopoje tarnauja kelios dešimtys CKB funkcinis specialistų, kurie pagal savo civilinį išsilavinimą, anglų kalbos ir karines žinias yra pajėgūs atlikti funkcijas tarptautinėse operacijose.

– Ar CKB kuopos kariai jau yra pasirengę vykdyti užduotis?

– Be abejonės. Kuopos kariai savanoriai jau keletą metų vykdo jiems išskeltas užduotis. Kariai sėkmingai dalyvauja tarptautiniuose mokymuose, Geležinio Vilko

Gr. Tarasas Šurubura – pirmasis Savanorių pajėgų inžinierius Goro provincijoje.

brigados pratybose, tarptautinėse operacijose Afganistane ir Kosove.

Geriausias pavyzdys toks: CKB kuopos kariai dalyvavo misijoje kaip civilinės inžinerijos specialistai PAG-4 ir PAG-5 kontingentuose. Jie atliko daug darbų, kurie paprastiems kariams, neturintiems civilinės inžinerijos žinių, būtų sunkiai įvykdomi. Minėtų karių sėkmę liudija tas faktas, kad ne tik Lauko pajėgų vadovybė, bet ir Užsienio reikalų ministerija išreiškė pageidavimą, jog minėti specialistai testų pradėtus

darbus ir atvyktų į Goro provinciją pakartotinai.

– Kalbame apie jūsų vadovaujamos kuopos karius savanorius. Kurie tai specialistai?

– J. srž. Tarasas Šurubura ir vyr. ltn. Vydmantas Augutis.

Kokie pirmųjų Lietuvos funkcinis specialistų išpūdziai, paklauskime jų pačių.

– Tarasai, tu buvai pirmasis CKB kuopos karys, kuris išvyko į Afganistano Goro provinciją būtent kaip funkcinis specialistas. Ar turėjai konkrečių užduočių, ko tikėjaisi?

J. srž. T.Šurubura:

– Konkretius užduočių neturėjau, tiesiog žinojau, kad reikalingas inžinierius, taigi ir važiauvau. Jei Tėvynė šaukia, o aš savo žiniomis galiu jai pasitarnauti, tiesiog privalau tai padaryti ir padarysiu, – tokia mano nuostata. Be abejo, negalėjau nuvilti vadų, kurie pasitikėjo manimi, taip pat kuopos draugų ir t. t. Be to, koks tikslas dalyvauti visuose mokymuose, pratybose, jei įgytų žinių negali pritaikyti praktiškai? Taigi per labai trumpą laiką susiruošiau ir išvykau.

(Pradžia. Tęsinys – kitame nr.)

Kariai ir šauliai progos nepraleido

Valdas KILPYS

LŠS garbės sargybos kuopos šaulys

Kovo 15 d. Kaune, Lietuvos kūno kultūros akademijos lengvosios atletikos manieže vyko Lietuvos kaimo mokyklų virvės traukimo finalinės varžybos. Į šias varžybas visada atvyksta daug sportuojančio jaunimo iš visos Lietuvos ir „aiškinasi santykius“ įsikibę į skirtingus virvės galus. Šiais metais varžybose dalyvavo net

23 komandos iš įvairių Lietuvos rajonų. Maniežas skambėjo nuo jaunatviško klegesio.

Tokiuose renginiuose galima sėkmingai propaguoti tarnybą kariuomenėje ir gera proga nebuvo praleista – į varžybas atvyko Dariaus ir Girėno rinktinės savanoriai, Karo prievolės administravimo tarnybos atstovai ir Kauno apskrities Vytauto Didžiojo rinktinės šauliai.

Kariai, savanoriai, šauliai vyk-

do skirtingas užduotis, tačiau jų darbas ir tikslai – bendri. Šįkart savanoriai buvo KPAT „palaikymo grupė“: atsivežti ginklai traukė jaunimo akį, tad daugelis neatsispausdavo pagundai pajusti „Karlo Gustavo“ svorį ant savo peties ar pačiupinėti kulkosvaidį. Tuo tarpu KPAT atstovai aiškino jauniems sportininkams apie galimybes tapti profesionaliais kariais, o šauliai surengė šaudymo varžybas.

Pirmoji pažintis su ginklais.

Autoriaus nuotrauka

Konkursas prasidėjo

Prizininkai su rinktinės vadu mjr. Raimondu Matulaičiu.

Kpt. Kęstutis PILECKAS

Dainavos rinktinės štabas

Kovo 14 dieną Dainavos rinktinėje vyko konkurso „Ką žinau apie Lietuvos kariuomenę“ I etapas, kuriame dalyvavo Lazdijų rajono moksleiviai. Atvyko ir jų mokytojai bei Lazdijų rajono švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyr. specialistas Dalius Mokevičius. Moksleivių laukė testas iš Lietuvos kariuomenės istorijos.

Pirmąją vietą laimėjo Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijos moksleivis Tadas Kazlauskas, antrąją – Mindaugas Vaikšnoras iš Seirijų Antano Žmuidzinavičiaus vidurinės mokyklos, trečiąją – Dalius Ramanauskas (Veisiejų vidurinė mokykla).

Konkurso dalyviai lankėsi rinktinės muziejuje, susipažino su Alytuje dislokuotais kariuomenės daliniais. Moksleivius pasveikino bei prizininkus apdovanojo rinktinės vadas mjr. Raimondas Matulaitis.

Savanoris, SL 1469.
steigėja Savanoriškoji krašto apsaugos tarnyba.
leidžia Krašto apsaugos savanorių pajėgos.
Laikraštis išeina vieną kartą per mėnesį.

Eina nuo 1991 02 09

Redakcijos adresas: 2056 Viršuliškių 36, Vilnius, Tel.: 242 77 56.

El. paštas: Vilius.Dziavecka@mil.lt

Spausdino „Respublikos“ spaustuvė, M.Sleževičiaus g. 7, Vilnius.

Ofsetinė spauda, 2 sp. lankai. Tiražas 2000 egz.

Indeksas 0099

Redaktorius ats. kpt. Vytautas Voveris.

Korespondentas gr. Vilius Džiavečka.

Dizainerė Jurgita Šestokaitė.

Kalbos redaktorė Živilė Gurauskienė.

Rinko ir maketavo UAB „Valstiečių laikraštis“

Kaina 1 Lt 20 ct